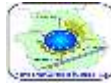

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

«Έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία κατάρτισης της ΣΜΠΕ και η διαβούλευση με την αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΚΑ (Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος). Η διαδικασία διαβούλευσης με τις αρμόδιες υπηρεσίες και το ενδιαφερόμενο κοινό ξεκινά άμεσα».

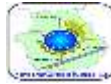
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΠΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2014-2020

Μη Τεχνική Περίληψη

Ιούλιος 2014

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

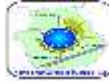
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	3
1. Αντικείμενο Μελέτης	3
2. Υφιστάμενη κατάσταση	3
3. Η Στρατηγική της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (ΠΔΜ) - Όραμα και στόχοι.	12
4. Γενικά στοιχεία Επιχειρησιακού Προγράμματος	12
5. Εναλλακτικές Δυνατότητες	15
6. Εκτίμηση – Αξιολόγηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	15
7. Συμπεράσματα	19

A. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

1. Αντικείμενο Μελέτης

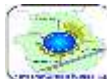
Η μελέτη έχει ως αντικείμενο την Εκπόνηση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.) του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (Π.Ε.Π.) της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (ΠΔΜ) για την 5η Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

2. Υφιστάμενη κατάσταση

Η Περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας με έκταση 9.451 km² (7,16% της χώρας) και πληθυσμό 283.689 κατοίκους (2,62% της χώρας, ΕΣΥΕ, ΕΛΣΤΑΤ 2011) αποτελεί την πύλη εισόδου της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα Δυτικά Βαλκάνια συνορεύοντας στο βορειοδυτικό άκρο της χώρας με την Αλβανία και την Π.Γ.Δ.Μ.

Εικόνα 1: Η θέση της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας στην Ελλάδα

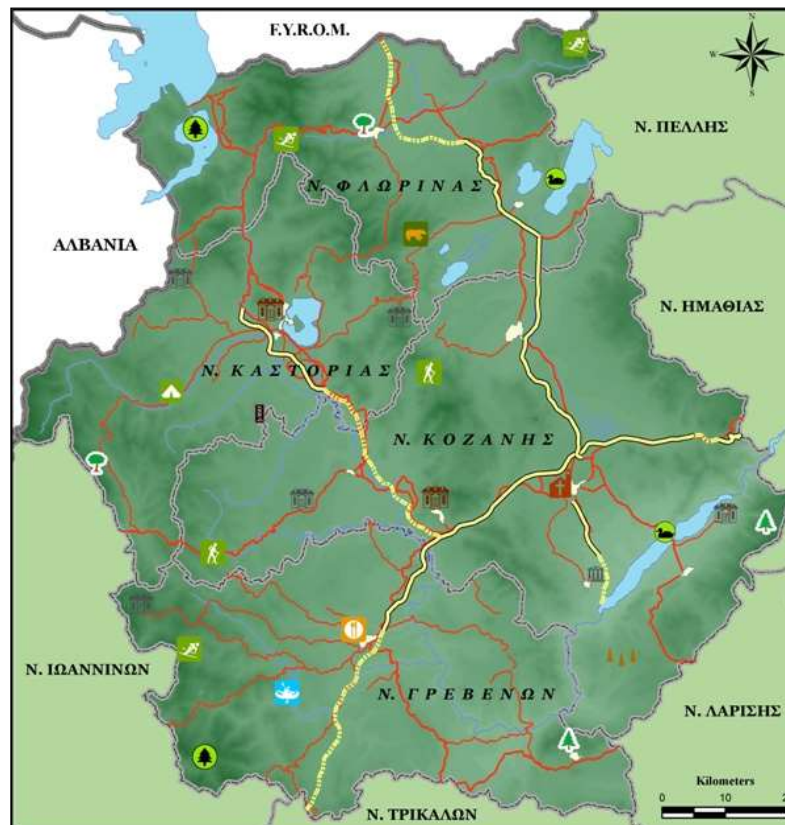

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2014 – 2020

«Μη Τεχνική Περίληψη»

Εικόνα 2: Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

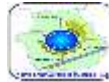

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας, ο οποίος συγκεντρώνεται σε ποσοστό σχεδόν 53% στην Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης, μειώθηκε κατά την τελευταία δεκαετία στο σύνολό του.

Πίνακας.1. Εξέλιξη του πληθυσμού στην Περιφέρεια 1991 - 2011

Περιοχή	Πληθυσμός		
	1991	2001	2011
Σύνολο Χώρας	10.223.392	10.934.097	10.815.197
Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	288.495	294.317	283.689
Περιφέρεια/Χώρα (%)	2,82	2,69	2,62
Περιφερειακή Ενότητα Γρεβενών	32.793	32.567	31.757
Περιφερειακή Ενότητα Καστοριάς	53.284	53.702	50.322
Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης	150.051	153.939	150.196
Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας	52.367	54.109	51.414
Π.Ε. Γρεβενών/Περιφέρεια (%)	11,37	11,29	11,19
Π. Ε. Καστοριάς/Περιφέρεια (%)	18,47	18,61	17,74
Π. Ε. Κοζάνης/Περιφέρεια (%)	52,01	53,36	52,94
Π. Ε. Φλώρινας/Περιφέρεια (%)	18,15	18,76	18,12

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφές πληθυσμού 1991-01, Αποτελέσματα απογραφής 2011 και ίδια επεξεργασία

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2014 – 2020

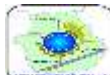
«Μη Τεχνική Περίληψη»

Η γεωγραφική θέση της Δυτικής Μακεδονίας, συνδυαζόμενη με το γεγονός ότι αποτελεί τη μόνη Περιφέρεια της Ελλάδας χωρίς θάλασσα, διαμορφώνουν μια χωροταξική ενότητα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά φυσικά γνωρίσματα, αναφορικά με τη συνύπαρξη ορεινών περιοχών και ομαλών εκτάσεων, το ποικιλόμορφο φυσικό περιβάλλον με την πλούσια πανίδα και χλωρίδα και το μεγαλύτερο στη χώρα δυναμικό επιφανειακών υδάτων. Τα χαρακτηριστικά αυτά συνθέτουν ένα χώρο ο οποίος με την εφαρμογή του κατάλληλου αναπτυξιακού μοντέλου μπορεί να αναδειχθεί σε ελκυστικό τόπο ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων και διαβίωσης.

Με την ολοκλήρωση του διευρωπαϊκού και εθνικού οδικού δικτύου, ενισχύεται τόσο η εσωτερική συνοχή της Περιφέρειας, όσο και η διαμόρφωση ενός ενιαίου Βαλκανικού χώρου συνεργασίας και ανάπτυξης που αναδεικνύει την κομβική θέση της. Κατά συνέπεια, η Δυτική Μακεδονία μετασηματίζεται από ακριτική Περιφέρεια αποκομμένη μέχρι πρότινος από τους γείτονές της, σε μία περιοχή που ενισχύει συνεχώς τη θέση της επικοινωνιακά, ενεργειακά αλλά και επιχειρηματικά.

Κυρίαρχη είναι η θέση του τομέα της ενέργειας στην περιφερειακή οικονομία αλλά και η συμβολή του στη συνολική παραγωγή σε εθνικό επίπεδο (κατά την περίοδο 2010 – 12 οι θερμικές και υδροηλεκτρικές μονάδες της Περιφέρειας συμμετείχαν με ποσοστό από 52% έως 55% στη συνολική ηλεκτρική παραγωγή στο διασυνδεδεμένο σύστημα), καθιστώντας τη Δυτική Μακεδονία ως το ενεργειακό κέντρο της χώρας. Η κύρια δραστηριότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά καύσιμα εντός της χώρας πραγματοποιείται στην Περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας κατέχοντας τα κύρια αποθέματα εγχώριων στερεών καυσίμων και διαθέτοντας τη μεγαλύτερη εγκατεστημένη ισχύ μονάδων σε σύγκριση με τις άλλες Περιφέρειες, όσον αφορά το στόλο των θερμικών και υδροηλεκτρικών μονάδων. Επί συνόλου 13,077.9MW εγκατεστημένης καθαρής ισχύος θερμικών και υδροηλεκτρικών μονάδων στο διασυνδεδεμένο σύστημα, η Περιφέρεια διαθέτοντας 3,945MW λιγνιτικών μονάδων και 375MW υδροηλεκτρικών, καλύπτει το 33% της συνολικής ισχύος, το οποίο αφορά το 39.2% της ισχύος των θερμικών μονάδων και το 88.5% των λιγνιτικών μονάδων καθώς και το 12.4% των υδροηλεκτρικών. Λαμβάνοντας υπόψη την περαιτέρω αξιοποίηση του υδάτινου δυναμικού της Δυτικής Μακεδονίας κατόπιν του Αλιάκμονα, το ποσοστό υδροηλεκτρικής ισχύος αυξάνει σε 26.4%, ενώ το ποσοστό στο σύνολο των θερμικών και υδροηλεκτρικών μονάδων ανέρχεται σε 36.3%.

Η ευρύτερη περιοχή βρίσκεται σε άμεση εξάρτηση από το μητροπολιτικό κέντρο της Θεσσαλονίκης αναφορικά με τις υπηρεσίες κυρίως της υγείας, δευτερευόντως της τριτοβάθμιας

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2014 – 2020

«Μη Τεχνική Περίληψη»

εκπαίδευσης, καθώς και για το μεγαλύτερο μέρος των οικονομικών συναλλαγών. Σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα, η βελτίωση της προσβασιμότητας ενισχύει τις επιδράσεις που δέχεται από τα μεγάλα αστικά κέντρα, τα οποία αποτελούν συγχρόνως αποδέκτες των υπηρεσιών και προϊόντων της Δυτικής Μακεδονίας.

Στο πλαίσιο της 4ης Προγραμματικής Περιόδου η Δυτική Μακεδονία ήταν μια από τις τρεις Περιφέρειες Στατιστικής Σύγκλισης (Phasing Out) της Ελλάδας με το κατά κεφαλή Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της σε Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης (ΜΑΔ) υψηλότερο του 75% του αντιστοίχου της ΕΕ-25 και μικρότερο του 75% της ΕΕ-15, λαμβάνοντας ως έτος βάσης υπολογισμού το έτος 2003.

Κατά τη νέα προγραμματική περίοδο η Δυτική Μακεδονία εντάσσεται στις Περιφέρειες Μεταβατικής Στήριξης αφού το κατά κεφαλή ΑΕΠ για την περίοδο 2007 – 2009 ανέρχεται στο 85,6% του αντιστοίχου της ΕΕ-27.

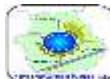
Η κατάταξη όμως αυτή δεν ανταποκρίνεται στη σημερινή εικόνα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας δεδομένου ότι, η πρωτοφανής οικονομική κρίση που πλήττει τη χώρα, μετά το 2008, έχει οδηγήσει σε σημαντική ύφεση την ελληνική οικονομία, γεγονός που έχει επηρεάσει αρνητικά και το κατά κεφαλή ΑΕΠ (σε ΜΑΔ) της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας διαμορφώνοντας το σε ακόμη χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με τον αντίστοιχο δείκτη σε επίπεδο ΕΕ-27 και συγκεκριμένα στο 80% του αντίστοιχου μέσου όρου (βλ. Πίνακας).

Πίνακας 2: ΑΕΠ ανά κάτοικο σε ΜΑΔ (Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης) σε εθνικό, περιφερειακό (ΠΔΜ) και ευρωπαϊκό επίπεδο (ΕΕ-27), έτη 2008-2010.

	Δυτική Μακεδονία		Ελλάδα		ΕΕ-27	
	ΜΑΔ	% ΕΠΙ ΤΟΥ Μ.Ο. ΕΕ- 27	ΜΑΔ	% ΕΠΙ ΤΟΥ Μ.Ο. ΕΕ- 27	ΜΑΔ	% ΕΠΙ ΤΟΥ Μ.Ο. ΕΕ-27
2008	21,300	85	23,100	92	25,100	100
2009	20,100	86	22,100	94	23,500	100
2010	19,600	80	21,200	87	24,500	100

Πηγή: Eurostat 9/2013

Οι επιπτώσεις της κρίσης είναι πολύ πιο εμφανείς στον τομέα της απασχόλησης όπου το ποσοστό ανεργίας στη Δυτική Μακεδονία (για ηλικίες άνω των 15 ετών), σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat για το 2012, έχει φτάσει το 29,9% έναντι του 24,1% στο σύνολο της χώρας και 10,2% στο σύνολο των χωρών της ΕΕ-27, ενώ σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ για το Β' τρίμηνο του 2013 το ποσοστό ανεργίας στη Δυτική Μακεδονία έχει φτάσει στο 32,9%.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2014 – 2020**«Μη Τεχνική Περίληψη»**

Η καταγραφή του προφίλ της απασχόλησης στη Δυτική Μακεδονία βασίζεται α) στα στοιχεία της Eurostat που αφορούν τους δείκτες απασχόλησης για το 2012, και β) στα στοιχεία από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) έως και το β' τρίμηνο του 2013.

Με βάση τα στοιχεία της Eurostat για το 2012, η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας υπολείπεται, με μεγάλη διαφορά, σε όλους τους δείκτες απασχόλησης σε σχέση με τους αντίστοιχους εθνικούς και ευρωπαϊκούς (ΕΕ-27) μέσους όρους (βλ. Πίνακας). Ενδεικτικά το ποσοστό απασχόλησης (ηλικίας 15-64) στην ΠΔΜ είναι μόλις 45.4% έναντι 51.3% και 64.1% της Ελλάδας και της ΕΕ-27 ενώ το ποσοστό ανεργίας για τις ηλικίες άνω των 15 ετών είναι 29.9% για την ΠΔΜ έναντι 24.3% και 10.5% για την Ελλάδα και την ΕΕ-27 αντίστοιχα. Η μεγάλη διαφορά που προκύπτει στα ποσοστά απασχόλησης και ανεργίας είναι απόρροια του ισχυρού αντίκτυπου της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης των τελευταίων ετών, αντίκτυπος που έγινε πιο αισθητός στην ΠΔΜ από ότι στο σύνολο της χώρας και πολύ λιγότερο εντός της ΕΕ-27.

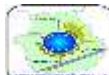
Πίνακας 3: Δείκτες απασχόλησης σε επίπεδο Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, σύνολο χώρας και ΕΕ-27 (2012)

	ΠΔΜ	Ελλάδα	ΕΕ -27
Ποσοστό απασχόλησης (%), ηλικίας 15-64, Σύνολο	45.4	51.3	64.1
Ποσοστό απασχόλησης (%), ηλικίας 20-64, Σύνολο	49.8	55.3	68.5
Ποσοστό απασχόλησης (%), ηλικίας 55-64, Σύνολο	33.2	36.4	48.9
Ποσοστό οικονομικώς ενεργού πληθυσμού (%), ηλικίας 15-64, Σύνολο	64.8	67.9	71.7
Ποσοστό ανεργίας (%), ηλικίας 15-24, Σύνολο	72.5	55.3	22.9
Ποσοστό ανεργίας (%), ηλικίας 20-64, Σύνολο	29.9	24.1	10.2
Ποσοστό ανεργίας (%), ηλικίας άνω των 15 ετών, Σύνολο	29.9	24.3	10.5
Μακροχρόνια άνεργοι (άνω των 12 μηνών) ως ποσοστό του συνόλου των ανέργων	60.1	59.3	44.6

Πηγή: Eurostat 9/2013

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ το ποσοστό ανεργίας σε επίπεδο Περιφέρειας έχει ανέλθει στο 32,9% για το β' τρίμηνο του 2013 σημειώνοντας αύξηση κατά 2,9 μονάδες σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2012 (30,0%) και κατά 9,8 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με εκείνο του 2011 (23,1%). Ωστόσο, με βάση τα ίδια στοιχεία, αυτό δεν φαίνεται να επηρεάζει σημαντικά την απασχόληση σε κάποιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

Η μεγαλύτερη αρνητική μεταβολή της απασχόλησης παρατηρείται στον κλάδο του Χονδρικού και Λιανικού εμπορίου με -3,0%, και ακολουθεί η Μεταποίηση με -1,8%. Στον αντίποδα θετική μεταβολή της απασχόλησης παρατηρείται στον κλάδο της Εκπαίδευσης με 2,5% και ακολουθεί ο κλάδος της Παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού με 1,5%.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2014 – 2020

«Μη Τεχνική Περίληψη»

Αποδεικνύεται έτσι ότι, η ένταξη της Δυτικής Μακεδονίας στις “phasing out” Περιφέρειες, μέσω της μονοδιάστατης προσέγγισης που ερμηνεύει το επίπεδο ευημερίας μιας περιοχής αποκλειστικά και μόνο με το παραγόμενο κατά κεφαλή ΑΕΠ, αποδείχθηκε λόγω της κρίσης ότι δεν ανταποκρίνεται στην πλήρη αναπτυξιακή πραγματικότητα, αφού οι προϋπάρχουσες διαρθρωτικές αδυναμίες της οικονομίας συνέβαλλαν πολλαπλασιαστικά στην επιδείνωση της κατάστασης.

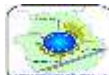
Η Περιφέρεια παράγει το 2,3% του εθνικού ΑΕΠ, που προέρχεται κατά 6,8% από τη Γεωργία, κατά 38,5% από τη Βιομηχανία – Κατασκευές (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι τομείς των μεταλλείων – ορυχείων με 9,8% και της Ενέργειας με 18,6%) και κατά 54,7% από τις Υπηρεσίες (2008). Όσον αφορά στην τομεακή σύνθεση της απασχόλησης εντός της Περιφέρειας το 16,7% του ενεργού πληθυσμού απασχολείται στον πρωτογενή τομέα, το 28,10% στο δευτερογενή και το 55,08% στο τριτογενή (2008).

Η ενδοπεριφερειακή εικόνα παρουσιάζει έντονες ανισότητες σε επίπεδο κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε ΜΑΔ – Πίνακας), οικονομικά ενεργού πληθυσμού και διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού, με την Π.Ε. Γρεβενών να βρίσκεται στη δυσμενέστερη θέση και την Π.Ε. Κοζάνης με διαφορά στην καλύτερη κυρίως ως αποτέλεσμα των μεγάλων μονάδων εξόρυξης και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και του μεταποιητικού ιστού στον κλάδο της γούνας στην περιοχή. Οι Π.Ε. Καστοριάς και Φλώρινας εμφανίζουν παρόμοια μεγέθη όσον αφορά τους δημογραφικούς δείκτες, ενώ σε επίπεδο ΑΕΠ η Π.Ε. Καστοριάς υπολείπεται σημαντικά της Π.Ε. Φλώρινας η οποία εμφανίζει την πιο ισορροπημένη παραγωγική διάρθρωση εντός της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. Στο συγκεκριμένο επίπεδο αξιοσημείωτο είναι το πολύ μεγάλο ποσοστό του τριτογενή τομέα στις λιγότερο ευημερούσες Π.Ε. (Γρεβενών και Καστοριάς) καθώς και η συρρίκνωση του πρωτογενή τομέα στην Π.Ε. Κοζάνης σε μόλις 4% του ΑΕΠ.

Πίνακας 4: Επίπεδο ανάπτυξης & ευημερίας 2009, ΑΕΠ/κάτοικο σε ΜΑΔ

	Π.Ε. Γρεβενών	Π.Ε. Καστοριάς	Π.Ε. Κοζάνης	Π.Ε. Φλώρινας
Πληθυσμός	31.757	50.322	150.196	51.414
Πυκνότητα Πληθυσμού	13,745	2,233	42,454	26,549
ΑΕΠ κατά κεφαλή σε ΜΑΔ*	12.500	12.200	21.800	20.500
ΑΕΠ σε ΜΑΔ (% του μέσου όρου της χώρας)*	61	59	106	100
ΑΕΠ σε ΜΑΔ (% του μέσου όρου της ΕΕ27)*	57	56	100	94

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, απογραφή, 2011, Eurostat 4/2012 – *2009 Eurostat 3/12

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2014 – 2020

«Μη Τεχνική Περίληψη»

Τα βασικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας είναι τα εξής:

Ο πρωτογενής τομέας αν και έχει διαχρονικά υποστεί σημαντική συρρίκνωση έχει τη δυνατότητα μέσω της αύξησης της παραγωγής, τυποποίησης και εμπορίας γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων ποιότητας και ιδιαίτερης τοπικής σημασίας να αυξήσει τη συμμετοχή του στο ΑΕΠ της Περιφέρειας και να συμβάλει στην αύξηση της απασχόλησης.

Ο δευτερογενής τομέας χαρακτηρίζεται από την ανάπτυξη ορισμένων ισχυρών μονοδραστηριοτήτων με γενικότερες χωρικές εξειδικεύσεις της οικονομικής δραστηριότητας, όπως το κύκλωμα λιγνίτη-ενέργειας (Άξονας Κοζάνη – Πτολεμαΐδα – Αμύνταιο – Φλώρινα) και ο τομέας της γούνας (Καστοριά – Σιάτιστα). Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μείωση της οικονομικής δραστηριότητας στους συγκεκριμένους κλάδους, ενώ νέα κατεύθυνση δύναται να αποτελέσει η μεταποίηση ποιοτικών αγροτικών προϊόντων.

Όλοι οι τομείς δραστηριότητας φαίνεται να έχουν πληγεί εξαιτίας της κρίσης, με τις επιχειρήσεις του πρωτογενούς τομέα σε μεγαλύτερο βαθμό. Η μεταποίηση, επίσης, φαίνεται να έχει επηρεαστεί αρνητικά, καθώς η συντριπτική πλειοψηφία των μεταποιητικών επιχειρήσεων αρχικών σταδίων, παρουσιάζει συρρίκνωση των διαφαινόμενων ευκαιριών. Παρόμοια είναι η εικόνα στις επιχειρήσεις που έχουν ως τελικό πελάτη τον καταναλωτή.

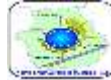
Η διάρθρωση της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας ανά τομέα φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 5: Ποσοστό Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) ανά τομέα (2009)

	Πρωτογενής	Δευτερογενής	Τριτογενής
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	4,62	50,18	45,20
ΓΡΕΒΕΝΑ	6,83	15,91	77,20
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	7,91	21,18	70,91
ΚΟΖΑΝΗ	2,86	59,23	37,91
ΦΛΩΡΙΝΑ	7,22	51,82	40,95

Πηγή: Eurostat 03/2012

Το παραγωγικό πρότυπο της Περιφέρειας χαρακτηριζόταν παραδοσιακά από την έμφαση στον πρωτογενή τομέα και στην αξιοποίηση ορισμένων μόνο εκ των φυσικών πλεονεκτημάτων της, ενώ με την πάροδο του χρόνου μετεξελίχθηκε στην ανάπτυξη ορισμένων ισχυρών μονοδραστηριοτήτων, όπως το κύκλωμα λιγνίτη-ενέργειας και το κύκλωμα της γούνας, με γενικότερες χωρικές εξειδικεύσεις της οικονομικής δραστηριότητας σε συγκεκριμένους θύλακες. Η κυριαρχία των δύο αυτών κλάδων καθιστά την εξάρτηση της οικονομίας της από αυτούς ιδιαίτερα σημαντική, περιορίζει προσπάθειες ανάπτυξης άλλων δραστηριοτήτων και δημιουργεί

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2014 – 2020**«Μη Τεχνική Περίληψη»**

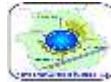
στρεβλή εικόνα ως προς τις αναπτυξιακές δυνατότητες της Περιφέρειας, η οποία αφίσταται των πόρων και των δυνατοτήτων της.

Ο αγροτικός τομέας, αν και παίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομία της Περιφέρειας και στην απασχόληση, ακολούθησε μια σταδιακά φθίνουσα πορεία, με τάση ανάκαμψης τα τελευταία χρόνια, τόσο ως προς την αύξηση της καλλιεργούμενης γεωργικής γης όσο και ως προς τη διάρθρωση και το μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Ως προς τη διάρθρωση του τομέα, αξίζει να σημειωθούν το υψηλό ποσοστό αροτριάων καλλιεργειών, η σχετικά υψηλή συγκέντρωση της εθνικής παραγωγής βρώσιμων οσπρίων, σιτηρών και μήλων (14% της συνολικής καλλιέργειας σιτηρών και το 20% της καλλιέργειας μήλων σε εθνικό επίπεδο), ο συγκριτικά υψηλός βαθμός εκμηχάνισης και ο εξαιρετικά χαμηλός βαθμός οργάνωσης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε επιχειρηματική βάση. Τα τελευταία χρόνια μόνον παρατηρείται σημαντική αλλαγή στην κατεύθυνση και στη διάρθρωση της παραγωγής. Οι κυρίαρχοι αλλά προβληματικοί κλάδοι δίνουν τη θέση τους στην παραγωγή τοπικών ποιοτικών προϊόντων, ενώ παράλληλα εμφανίζονται και νέοι κλάδοι παραγωγής με προοπτική. Αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό αποτελεί επίσης η ανάπτυξη της βιολογικής παραγωγής, με έμφαση στη ζωική παραγωγή και ιδιαίτερα στην Περιφερειακή Ενότητα των Γρεβενών. Σε αυτό βοηθούν και μία σειρά έργων υποδομής που έχουν εκτελεστεί ή βρίσκονται στη φάση υλοποίησης. Η αξιοποίηση των νέων φραγμάτων, των αναδασμών και των επιφανειακών νερών, με τη σύγχρονη αναδιάρθρωση των οικογενειακών γεωργικών εκμεταλλεύσεων μπορούν να αυξήσουν την απασχόληση και παράλληλα το εισόδημα της περιοχής.

Ο δευτερογενής τομέας κυριαρχείται από τον κλάδο της γούνας και τη δραστηριότητα στο χώρο της ενέργειας. Λόγω διαφόρων παραγόντων, η διασύνδεση της λειτουργίας της ΔΕΗ με τις τοπικές επιχειρήσεις, στον όποιο βαθμό επιτεύχθηκε, δεν έφερε τα επιθυμητά αποτελέσματα στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.

Στον τομέα του τουρισμού, με βάση τα στοιχεία του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος για την Περιφερειακή κατανομή της τουριστικής δαπάνης και για τον Αύγουστο του 2013 η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας καταλαμβάνει την τελευταία θέση στο σύνολο των 13 Περιφερειών της χώρας όσον αφορά τα έσοδα που προκύπτουν από τις δαπάνες των επισκεπτών, συμμετέχοντας μόλις κατά 0,57% στο συνολικό ποσό των δαπανών του εισερχόμενου τουρισμού σε εθνικό επίπεδο.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2014 – 2020**«Μη Τεχνική Περίληψη»**

Γενικά, ως προς το παραγωγικό της σύστημα, η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας αντιμετωπίζει διαρθρωτικές αδυναμίες, με κύρια χαρακτηριστικά της οικονομίας της το περιορισμένο εύρος κλαδικής εξειδίκευσης, τη σημαντική εξάρτηση από συμβατικούς κλάδους, το πολύ μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων και την έλλειψη επενδύσεων ιδίως σε Ε&ΤΑ οι οποίες περιορίζονται στο 0,1% του ΑΕΠ της Περιφέρειας.

Η εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων επιχειρήσεων κατά την τριετία 2008-2010 σημείωσε αυξομειώσεις, αλλά είναι αξιοσημείωτο ότι μεταξύ 2009-2010, ουσιαστικά κατά την πρώτη διετία της οικονομικής κρίσης που πλήττει κατά τρόπο δραματικό τη χώρα, οι διαγραφές των επιχειρήσεων υπερτερούσαν κατά 40% των αντιστοίχων εγγραφών (1.826 διαγραφές έναντι 1.305 εγγραφών).

Η Περιφέρεια χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα αξιόλογο φυσικό περιβάλλον και πλούσια πολιτιστική κληρονομιά με σημαντικές δυνατότητες τουριστικής εκμετάλλευσης οι οποίες όμως αξιοποιούνται μερικώς. Το φυσικό περιβάλλον της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας χαρακτηρίζεται από πλούσια πανίδα και χλωρίδα και το μεγαλύτερο δυναμικό επιφανειακών υδάτων στη χώρα. Ο οικολογικός πλούτος της Περιφέρειας είναι χωρικά συγκεντρωμένος σε τρεις κύριες ζώνες: την οροσειρά της Πίνδου στο δυτικό άκρο, τον κεντρικό άξονα Πρέσπες – Βίτσι - Σινιάτσικο και Βούρινος και τη ΝΔ λωρίδα Πιέρια - λίμνη Πολύφυτου.

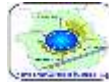
Στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας βρίσκονται 13 προστατευόμενες περιοχές που περιλαμβάνονται στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000. Από αυτές, οι τρεις ανήκουν στο Νομό Γρεβενών, οι τρεις στο Νομό Καστοριάς, η μία στο Νομό Κοζάνης και οι έξι στο Νομό Φλώρινας.

Ορισμένες εξ' αυτών, υπάγονται σε διεθνείς συμβάσεις προστασίας / διατήρησης φυσικού περιβάλλοντος:

- Ένας (1) υγρότοπος που προστατεύεται και από τη Σύμβαση Ramsar (Λίμνη Μικρή Πρέσπα),
- Τρεις (3) περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως Βιογενετικά Αποθέματα (ο πυρήνας του Εθνικού Δρυμού Πίνδου, το μικτό δάσος Γράμμου και το δάσος Κέδρων στον Εθνικό δρυμό Πρεσπών).

Επίσης τμήματα ορισμένων περιοχών προστατεύονται με βάση εθνικές θεσμικές ρυθμίσεις:

- Δύο (2) Εθνικοί Δρυμοί (Πρέσπες και Πίνδος)
- Ένα (1) κηρυγμένο Μνημείο της Φύσης (μικτό δάσος Γράμμου)

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2014 – 2020
«Μη Τεχνική Περίληψη»

- Δύο (2) Εθνικά Πάρκα (Βόρειας Πίνδου και Πρεσπών)
- Τρεις (3) Περιοχές προστασίας της Φύσης (Ζώνη Ιγ του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου, Ζώνη Β1 έως Β7 του Εθνικού Πάρκου Πρεσπών και Λίμνη Καστοριάς).

3. Η Στρατηγική της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (ΠΔΜ) - Όραμα και στόχοι

Στο πλαίσιο του σχεδιασμού του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) για την προγραμματική περίοδο 2014–2020 απαιτείται ένα νέο αναπτυξιακό πρότυπο προσανατολισμένο στην αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της ΠΔΜ που ενσωματώνει νέες τεχνολογίες και καινοτομία. Το Αναπτυξιακό Όραμα της ΠΔΜ είναι:

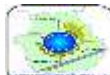
Η συμβολή στη δημιουργία μιας διατηρήσιμης, ανταγωνιστικής, περιφερειακής οικονομίας με βιώσιμες θέσεις εργασίας, κοινωνική συνοχή, ποιοτικό περιβάλλον.

Η στρατηγική εστιάζει στην απασχόληση και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, με την κουλτούρα να αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την αποδοτική συνεργασία και την ανάπτυξη κοινών στόχων και αξιών. Στο νέο όραμα ιδιαίτερη θέση έχει η κοινωνική συνοχή με έμφαση στην καταπολέμηση της φτώχειας. Το όραμα διαπνέεται έντονα από την **περιβαλλοντική διάσταση** των δράσεων που θα επιλεγούν, που διαχρονικά βρίσκεται να επιδρά εμφιατικά σε όλες τις στρατηγικές αναπτυξιακές επιλογές της ΠΔΜ. Η αναπτυξιακή στρατηγική της ΠΔΜ βασίζεται σε συγκεκριμένες αρχές που ακολουθούν:

- A. Οικονομία και Επιχειρηματικότητα
- B. Υποδομές και Περιβάλλον
- Γ. Κοινωνικοί Τομείς και Απασχόληση

4. Γενικά στοιχεία Επιχειρησιακού Προγράμματος

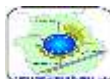
Η αντιστοιχία των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος με τους επιλεγμένους Θεματικούς Στόχους με βάση τις κατευθύνσεις της ΕΕ, η στήριξη της ΕΕ και οι επιλεγμένοι Ειδικοί Στόχοι όπου εντάσσονται οι προτεινόμενες δράσεις, παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2014 – 2020

«Μη Τεχνική Περίληψη»

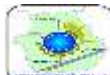
Άξονας Προτεραιότητας	Θεματικός Στόχος	Στήριξη της Ένωσης (σε ευρώ)	Ποσοστό της Συνολικής Στήριξης της Ένωσης	Ειδικό Στόχοι που επιλέγονται
1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	8.288.249 €	3,13%	1.1.1 Ενίσχυση ερευνητικών υποδομών για την προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας σε τομείς περιφερειακού ενδιαφέροντος 1.2.1 Αύξηση της συμμετοχής των επιχειρήσεων σε προγράμματα έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας
2. Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών	2. Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών	8.288.249 €	3,13%	2.1.1 Αύξηση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις
3. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων	3. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων	24.864.749 €	9,40%	3.1.1 Αύξηση των επιχειρηματικών επενδύσεων, με έμφαση στην καινοτομία και στους τομείς προτεραιότητας του σχεδίου στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 3.1.2 Ενίσχυση δομών και υποδομών στήριξης ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και εξωστρέφειας των επιχειρήσεων 3.2.1 Ενίσχυση του εξωστρεφούς προσανατολισμού των επιχειρήσεων
4. Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	4. Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	21.846.326 €	8,26%	4.1.1 Αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ΑΠΕ από τις επιχειρήσεις 4.2.1 Μείωση της απαίτησης πρωτογενούς ενέργειας και ενίσχυση της αξιοποίησης σύγχρονων τεχνολογικών εφαρμογών και ΑΠΕ 4.2.2 Αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και χρήσης ΑΠΕ στις υποδομές του δημόσιου τομέα 4.3.1 Ανάπτυξη τεχνολογικών εφαρμογών δέσμευσης και αξιοποίησης του διοξειδίου του άνθρακα των ατμοηλεκτρικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας
5. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων	5. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων	19.483.689 €	7,36%	5.1.1 Ενίσχυση της πρόληψης, της αντιμετώπισης και της διαχείρισης των φυσικών κινδύνων
6. Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	6. Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	48.888.871 €	18,48%	6.1.1 Ενίσχυση της διαχείρισης των αστικών λυμάτων και της προστασίας των υδάτινων αποδεκτών της Περιφέρειας με έμφαση στους οικισμούς Γ' προτεραιότητας 6.2.1 Ενίσχυση της διαχείρισης των υδατικών πόρων σύμφωνα με το σχέδιο διαχείρισης λεκανών απορροής της περιφέρειας 6.3.1 Ενίσχυση της προστασίας και ανάδειξης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και σύνδεση με την τουριστική ανάπτυξη

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2014 – 2020

«Μη Τεχνική Περίληψη»

Άξονας Προτεραιότητας	Θεματικός Στόχος	Στήριξη της Ένωσης (σε ευρώ)	Ποσοστό της Συνολικής Στήριξης της Ένωσης	Ειδικό Στόχοι που επιλέγονται
				6.4.1 Ενίσχυση της διατήρησης της βιοποικιλότητας και της ικανότητας των φορέων διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών 6.5.1 Ενίσχυση της βελτίωσης του αστικού περιβάλλοντος στο πλαίσιο των σχεδίων των ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων
7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων	7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων	43.226.353 €	16,34%	7.1.1 Ολοκλήρωση των μεταφορικών υποδομών που συνδέουν τη Δυτική Μακεδονία με το ΔΕΔ-Μ 7.2.1 Ενίσχυση της σύνδεσης αστικών κέντρων και περιοχών ιδιαίτερου ενδιαφέροντος με τους κάθετους άξονες και την Εγνατία οδό
8. Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	8. Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	1.402.693 €	0,53%	8.1.1 Στήριξη της αυτοαπασχόλησης και της επιχειρηματικότητας στους τομείς προτεραιότητας του σχεδίου στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και των ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων
9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (ΕΤΠΑ)	9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (ΕΤΠΑ)	18.592.092 €	7,03%	9.1.1 Ενίσχυση των υποδομών υγείας και κοινωνικής φροντίδας 9.2.1 Ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων 9.3.1 Ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων
10. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (ΕΚΤ)	9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης (ΕΚΤ)	17.047.067 €	6,44%	10.1.1 Ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση για μειονεκτούντα άτομα που βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας 10.2.1 Εντοπισμός και καταπολέμηση των άμεσων, έμμεσων και πολλαπλών διακρίσεων και εμποδίων λόγω αναπηρίας ή ψυχικής ασθένειας 10.3.1 Βελτίωση προσβασιμότητας και συμμετοχή μειονεκτούντων ατόμων στα αγαθά της υγείας και της πρόνοιας 10.4.1 Προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων 10.5.1 Κινητοποίηση των τοπικών παραγόντων στην ενίσχυση της απασχόλησης με την ανάπτυξη τοπικών συνεργασιών

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2014 – 2020

«Μη Τεχνική Περίληψη»

Άξονας Προτεραιότητας	Θεματικός Στόχος	Στήριξη της Ένωσης (σε ευρώ)	Ποσοστό της Συνολικής Στήριξης της Ένωσης	Ειδικό Στόχοι που επιλέγονται
11. Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση	10. Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση	47.792.092 €	18,06%	11.1.1 Ενίσχυση υποδομών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης
12. ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΠΑ		4.523.825 €	1,71%	12.1 Ενίσχυση της αποτελεσματικής διαχείρισης και εφαρμογής του προγράμματος
13. ΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΚΤ		345.933 €	0,13%	13.1 Ενίσχυση της αποτελεσματικής διαχείρισης και εφαρμογής του προγράμματος (ΕΚΤ)
ΣΥΝΟΛΟ		264.590.188		

5. Εναλλακτικές Δυνατότητες

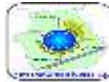
Η Σ.Μ.Π.Ε. εξετάζει τις εύλογες εναλλακτικές δυνατότητες του προτεινόμενου Ε.Π., συμπεριλαμβανομένης της μηδενικής λύσης, τους λόγους επιλογής των εναλλακτικών δυνατοτήτων που εξετάστηκαν και των περιβαλλοντικά τεκμηριωμένων λόγων επιλογής του προτεινόμενου Ε.Π. έναντι των άλλων εναλλακτικών δυνατοτήτων.

6. Εκτίμηση – Αξιολόγηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Στη συνέχεια καταγράφονται και αξιολογούνται συνοπτικά οι εκτιμώμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις ανά περιβαλλοντικό τομέα για το σύνολο των θεματικών στόχων, ως εξής:

Βιοποικιλότητα

Σε γενικές γραμμές τα έργα που περιλαμβάνονται στους θεματικούς στόχους δεν έχουν άμεσες επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα. Εξάριση αποτελεί ο θεματικό στόχος 6 «Διασφάλιση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων» ο οποίος στοχεύει στην προστασία της βιοποικιλότητας και ως εκ τούτου αναμένεται να συνεισφέρει θετικά. Αντίθετα ο θεματικό στόχος 7 «Πρωώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων» περιλαμβάνει έργα, κυρίως οδικά τα οποία λόγω

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2014 – 2020**«Μη Τεχνική Περίληψη»**

έκτασης, μεγέθους και περιοχής ανάπτυξης είναι πιθανόν να προκαλέσουν προβλήματα στη βιοποικιλότητα.

Πληθυσμός

Σχεδόν το σύνολο των θεματικών στόχων αναμένεται να προκαλέσουν θετικές επιπτώσεις κυρίως στο θέμα του περιορισμού της μετανάστευσης από την Περιφέρεια προς άλλες περιοχές ή προς το εξωτερικό. Το θέμα αυτό αποτελεί μια πληγή για την περιοχή και ως εκ τούτου η αναστροφή του κλίματος θεωρείται ως μια από τις σημαντικότερες δράσεις του επιχειρησιακού σχεδίου.

Ανθρώπινη υγεία

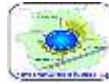
Οι επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία από την επίτευξη και εφαρμογή των θεματικών στόχων, αναμένεται να είναι θετική, σε ορισμένες μάλιστα περιπτώσεις, πολύ θετική. Οι θετικές αυτές επιπτώσεις εκφράζονται κυρίως με την επίτευξη του στόχου της μείωσης του αριθμού αλλά των συνεπειών των οδικών ατυχημάτων. Σημαντική συμβολή των προτεινόμενων έργων αναμένεται επίσης και στον περιορισμό της έκθεσης του πληθυσμού σε περιβαλλοντικούς κινδύνους καθώς και στην αναβάθμιση παραγόντων που μπορούν να επιφέρουν θετικές αλλαγές στο επίπεδο της ανθρώπινης υγείας.

Πανίδα – Χλωρίδα

Τα περισσότερα από τα προτεινόμενα έργα με βάση τους συγκεκριμένους θεματικούς άξονες είτε δεν θα επιφέρουν καμία μεταβολή είτε θα συμβάλουν στην προστασία της χλωρίδας και της πανίδας της περιοχής. Αντίθετα ο θεματικός στόχος 7 «Πρώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων» περιλαμβάνει έργα, κυρίως οδικά τα οποία λόγω έκτασης, μεγέθους και περιοχής ανάπτυξης είναι πιθανόν να επηρεάσουν αρνητικά την χλωρίδα και την πανίδα.

Έδαφος – Τοπίο

Όλα τα τεχνικά έργα, νέα κτίρια και εγκαταστάσεις, οδικοί άξονες, έργα υποδομής κλπ, θεωρείται ότι επηρεάζουν αρνητικά το έδαφος και το τοπίο με την έννοια ότι η κατασκευή τους συνεπάγεται αλλοιώσεις της υφιστάμενης κατάστασης ενώ η χωροθέτηση τους συνεπάγεται, σε πολλές περιπτώσεις, περιορισμό της έκτασης της καλλιεργούμενης γης. Τα μόνα έργα τα οποία θεωρείται ότι έχουν θετικές επιπτώσεις στις καλλιεργούμενες εκτάσεις, είναι τα αντιπλημμυρικά έργα τα οποία προστατεύουν τις περιοχές αυτές από τις συχνές κατακλίσεις με νερό.

Ποσότητα και ποιότητα υδάτων

Αρνητικές επιπτώσεις από τα έργα που περιλαμβάνονται στο επιχειρησιακό σχέδιο δεν αναμένονται όσον αφορά στην ποιότητα ή στην ποσότητα των υδάτων. Αντίθετα, έργα περιβαλλοντικού χαρακτήρα, αναμένεται να περιορίσουν τις υφιστάμενες πιέσεις προς τα υδατικά συστήματα και να περιορίσουν την υποβάθμιση τους ή ακόμα και να τα αναβαθμίσουν ποιοτικά. Η προώθηση δε της αποδοτικότητας των πόρων μπορεί να επιφέρει θετικές επιπτώσεις και στην ποσότητα υδάτων που καταναλώνονται στους διάφορους τομείς.

Αέρας

Οι επιπτώσεις στον αέρα αναμένεται σε γενικές γραμμές, να είναι θετικές. Ειδικά τα έργα που υποστηρίζουν τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα και τις ήπιες και εναλλακτικές μορφές παραγωγής ενέργειας, αναμένεται να μειώσουν το πρόβλημα της αέριας ρύπανσης, που είναι ίσως και το πιο σοβαρό περιβαλλοντικό πρόβλημα της Περιφέρειας. Αντίθετα ο θεματικός στόχος 7 «Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων» περιλαμβάνει έργα, κυρίως οδικά τα οποία λόγω έκτασης, μεγέθους και περιοχής ανάπτυξης είναι πιθανόν να επηρεάσουν επιβαρύνουν την ποιότητα του αέρα

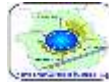
Κλιματικοί παράγοντες – Εκπομπές και κατανομή των αερίων του θερμοκηπίου.

Τα έργα που υποστηρίζουν τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα και τις ήπιες και εναλλακτικές μορφές παραγωγής ενέργειας, αναμένεται να μειώσουν τόσο την εκπομπή όσο και την κατανομή των λεγόμενων αερίων του θερμοκηπίου, ενώ δεν προβλέπονται δράσεις που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν προς την αντίθετη κατεύθυνση.

Υλικά περιουσιακά στοιχεία

Έργα προστασίας υλικών περιουσιακών στοιχείων, όπως τα αντιπλημμυρικά έργα έχουν φυσικά θετικές επιπτώσεις στον τομέα αυτό. Κατασκευαστικά έργα μεγάλης κλίμακας όπως για παράδειγμα τα οδικά έργα, απαιτούν απαλλοτριώσεις ιδιωτικών περιουσιακών στοιχείων. Ταυτόχρονα όμως η διέλευση ενός οδικού άξονα από μια περιοχή προκαλεί αυτόματα και αύξηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και ειδικά των ακινήτων.

Πολιτισμική κληρονομιά

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΠΕΠ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 2014 – 2020**«Μη Τεχνική Περίληψη»**

Στα έργα προστασίας και αναβάθμισης του περιβάλλοντος, τα οποία φυσικά προστατεύουν και τους χώρους αρχαιολογικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, μπορούν να προστεθούν και τα έργα που εντάσσονται στη θεματική ενότητα που στοχεύει στη βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών, των πληροφοριών και των επικοινωνιών, με δράσεις σημαντικές για την ανάδειξη και την πρόσβαση στους χώρους που χαρακτηρίζονται ως πολιτισμική κληρονομία.

Υγρά και στερεά απόβλητα

Δράσεις που περιλαμβάνονται στο θεματικός στόχο 6 «Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων», στοχεύουν στην καλύτερη διαχείριση τόσο των υγρών όσο και των στερεών αποβλήτων προκαλώντας σημαντικές θετικές επιπτώσεις στον τομέα αυτό. Είναι αυτονόητο ότι καμία δράση δεν προβλέπεται και δεν επιτρέπεται να υποβαθμίσει τη σημερινή κατάσταση διαχείριση των υγρών και των στερεών αποβλήτων προκαλώντας αρνητικές επιπτώσεις.

Ενέργεια

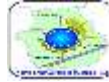
Νέες εγκαταστάσεις, δραστηριότητες και υποδομές απαιτούν περαιτέρω παροχή ενέργειας, η οποία όμως μπορεί να εξασφαλιστεί από τις υφιστάμενες υποδομές παραγωγής και μεταφοράς. Σημαντικές επιπτώσεις, θετικές φυσικά, αναμένονται από δράσεις που περιλαμβάνονται στον θεματικό άξονα υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, προσφέροντας εναλλακτικές, ήπιες και φιλικότερες προς το περιβάλλον τεχνικές παραγωγής ενέργειας.

Μεταφορές

Είναι προφανές ότι ο θεματικός στόχος 7 «Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων», με τα προβλεπόμενα οδικά έργα, αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στη βελτίωση του τομέα των μεταφορών. Κάποιες δράσεις, όπως για παράδειγμα η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που θα έχει ως αποτέλεσμα και την αύξηση των εξαγωγών, θα επιβαρύνουν τα συστήματα μεταφορών, χωρίς όμως να προκαλούν μη αντιμετωπίσιμα προβλήματα.

Φτώχεια – κοινωνικοί αποκλεισμοί

Η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, η αύξηση της απασχόλησης και η μείωση της ανεργίας αποτελούν βασικούς στόχους του επιχειρησιακού προγράμματος. Έτσι αρκετοί θεματικοί στόχοι

περιλαμβάνουν δράσεις που διαμορφώνουν συνθήκες μείωσης της ανεργίας. Αρκετές είναι επίσης και οι δράσεις που στοχεύουν τόσο στον περιορισμό της φτώχειας όσο και στην μείωση ή ακόμα και εξάλειψη των κοινωνικών αποκλεισμών. Είναι αυτονόητο ότι καμία δράση δεν αναμένεται να έχει αρνητικές συνέπειες στον τομέα αυτό.

7. Συμπεράσματα

Συμπερασματικά από τα στοιχεία που παρουσιάζονται στα Κεφάλαια της Σ.Μ.Π.Ε. συμπεραίνονται τα κάτωθι:

- οι περισσότερες Ομάδες Δράσεων των Θεματικών Στόχων δεν αναμένεται να έχουν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον
- κάποιες δράσεις πιθανόν να έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον, οι οποίες όμως είναι μικρής κλίμακας και μπορούν να αντιμετωπισθούν και να αντισταθμιστούν με τη λήψη κατάλληλων μέτρων

Με βάση τα παραπάνω, προβλέπεται ότι αν ο Επιχειρησιακός Σχεδιασμός της Περιφέρειας για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 δεν εφαρμοστεί, τότε η ανάπτυξη στην Περιφέρεια θα πραγματοποιείται χωρίς την ενσωμάτωση των στόχων και των κριτηρίων της αειφορίας και ίσως με μοναδικό γνώμονα την οικονομική ανάπτυξη.

Όπως είναι προφανές, αυτή η μορφή της ανάπτυξης θα προκαλέσει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, συμβάλλοντας καθοριστικά στην υποβάθμισή του, με ταυτόχρονες αλυσιδωτές επιπτώσεις και σε άλλους τομείς.

Συνεπώς, με την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Σχεδιασμού, είναι εφικτή η προστασία και η ανάδειξη του περιβάλλοντος και συνολικά αναμένονται θετικές συνέπειες σε αυτόν τον τομέα.